

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 21/2002 vp

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomus vuodelta 2001

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 7 päivänä toukokuuta 2002 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomuksen vuodelta 2001 (K 7/2002 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Tuulikki Haikarainen, sosiaali- ja terveysministeriö
- valtuutettujen puheenjohtaja Timo Ihamäki, Kansaneläkelaitoksen valtuutetut
- pääluottamusmies Arja Kauppinen, Kansaneläkelaitoksen toimihenkilöt ry
- pääjohtaja Jorma Huuhtanen ja johtaja Matti Puhakka, Kansaneläkelaitos.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Kansaneläkelaitoksen rahoitus

Kuten useana edeltävänäkin kertomusvuonna, pitää valiokunta keskeisenä kysymyksenä Kansaneläkelaitoksen rahoituksen ja maksuvalmiuden turvaamista kestäväällä tavalla. Kertomusvuonna sairausvakuutuksen rahoituksen alijäämä on edelleen kasvanut. Valtion takuusuoritusta sairausvakuutusrahastoon maksettiin kertomusvuonna 2,8 miljardia markkaa. Valiokunta toteaa, että valtion rahoitusosuuden kasvu merkitsee samalla järjestelmän verorahoitteisuuden lisääntymistä.

Etuuksista tiedottaminen

Valiokunta pitää tärkeänä valtuutettujen tehtäväksi säädettyä palvelujen laadun ja saatavu-

den huomioon ottamista valvontatoiminnassa. Asiakasnäkökulman tulee olla laitoksen palvelutoiminnassa keskeinen. Ratkaisutoiminnassa on turvattava asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu eri toimipisteissä ja eri alueilla.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että Kansaneläkelaitoksen maksamista etuuksista tulisi tiedottaa nykyistä laajemmin. Erityisesti pitkäaikaissairaiden tai monivammaisten lasten etuudet saattavat jäädä hakematta, jos tietoa etuuksista ei ole saatavilla siellä, missä he asioivat. Valiokunta ehdottaa, että Kansaneläkelaitos tutkisi mahdollisuudet laajentaa Kansaneläkelaitoksen palvelujen tarjontaa esimerkiksi sairaaloissa. Kansaneläkelaitoksen tulisi myös kiinnittää huomiota sosiaalineuvontaan yleisemmin. Valiokunta kannattaa myös sähköisen asioinnin mahdollisuuksien lisäämistä edelleen.

Lääkekorvaukset

Sairausvakuutuksesta maksettavat lääkekorvaukset ovat kertomusvuonna kasvaneet 13,3 % edellisvuoteen verrattuna. Valiokunta pitää välttämättömänä sairausvakuutuksen lääkekustannusten korvausjärjestelmän uudistamista. Samalla valiokunta kiinnittää huomiota potilaiden korkeisiin omavastuuosuuksiin, erityisesti pitkäaikaissairaiden hoitokustannusten osalta. Lääkkeiden korvattavuutta harkittaessa tulisi ottaa kokonaisuutena huomioon lääkkeen merkitys potilaalle hoidon ja elämän laadun kannalta samoin kuin sairaudesta aiheutuvat muut sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset. Yksittäisen lääkkeen hinnan sijasta tulisi tarkastella hoidon kokonaiskustannuksia.

Lainsäädännön kehittäminen

Kansaneläkelaitoksen tehtävänä on uuden Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) mukaan muun muassa tehdä ehdotuksia toimialaansa kuuluvan lainsäädännön kehittämisestä. Valiokunnan näkemyksen mukaan tehtävä on tärkeä,

koska toimeenpanevalle viranomaiselle kertyy paljon tietoa lainsäädännön vaikutuksista ja toimivuudesta. Muun muassa etuuslainsäädännön mahdollisesti aiheuttamien erilaisten väliinpuotoajaryhmien kartoittaminen on tarpeen lainsäädännön muutostarpeiden perusteeksi.

Eduskunta on kuluvalle valtiopäiväkaudella käsitellyt hallituksen esityksen koskien Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemiin etuuksiin liittyvien tietojen saamista ja luovuttamista koskevien säännösten uudistamisesta (HE 9/2002 vp). Valiokunta toteaa, että lainsäädännön toimeenpanon ja asiakkaan kannalta on ensiarvoista, että säännökset eri etuuksien osalta ovat yhtenäiset. Tästä syystä sosiaaliturvalainsäädännön selkeyttämiseen ja yhtenäistämiseen tähtäävän lainvalmistelun on edelleen jatkuttava.

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että tämä mietintö lähetetään tiedoksi Kansaneläkelaitoksen valtuutetuille.

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Marjatta Vehkaoja /sd
jäs. Eero Akaan-Penttilä /kok
Merikukka Forsius /vihr
Tuula Haatainen /sd
Inkeri Kerola /kesk
Päivi Räsänen /kd
Sari Sarkomaa /kok

Arto Seppälä /sd
Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
Raija Vahasalo /kok
vjäs. Hannu Aho /kesk
Hannes Manninen /kesk
Håkan Nordman /r.

Valiokunnan sihteerinä ovat toimineet

Eila Mäkipää, valiokuntaneuvos

Harri Sintonen, apulaissihteer.